

Vadlīnijas stažēšanās procesam

Mērķis

Nodrošināt vienotu pieeju pirmās palīdzības pasniedzēju stažieru stažēšanās procesa organizēšanai un sniegt metodisko atbalstu instruktoriem un instruktoru palīgiem, kuri uzrauga pirmās palīdzības pasniedzēju stažieru veikto apmācību.

Mērķauditorija

Pirmās palīdzības pasniedzēji, kuri ieguvuši instruktora palīga vai instruktora statusu.

Terminoloģija

NMPD – Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests.

Pirmās palīdzības pasniedzēju apmācības programma – Ministru kabineta 2012. gada 14. augusta noteikumu Nr. 557 “Noteikumi par apmācību pirmās palīdzības sniegšanā” 3. pielikumā minētā programma.

Stažieris – fiziska persona, kura apguvusi pirmās palīdzības pasniedzēju apmācības programmu, nokārtojusi zināšanu pārbaudījumu un ieguvusi pirmās palīdzības pasniedzēja stažiera statusu.

Stažēšanās vadītājs – pirmās palīdzības apmācības pasniedzējs, kurš ieguvis instruktora palīga vai instruktora statusu un uzrauga pirmās palīdzības pasniedzēju stažieru veikto apmācību.

Stažēšanās process – darbību kopums pieredzes iegūšanai un kvalifikācijas paaugstināšanai.

Pārskats – pārskats par pirmās palīdzības pasniedzēja stažiera praksi.

Stažēšanās process

Stažēšanās procesa pamatā ir brīvprātīga sadarbība un mācīšanās partnerība – dalīšanās pieredzē, zināšanās un praktiskajos ieteikumos. Stažēšanās laikā stažieris, pielietojot iegūtās teorētiskās zināšanas, iegūst praktiskās iemaņas un pieredzi pirmās palīdzības sniegšanas apmācībā.

Stažēšanās laikā stažēšanās vadītājs gūst pārliecību par stažiera zināšanām, praktisko iemaņu atbilstību vadlīnijām un algoritmiem pirmās palīdzības sniegšanā, kā arī stažiera piemērotībai pirmās palīdzības pasniedzēja darbam.

Stažēšanās mērķis ir paplašināt stažiera teorētiskās zināšanas, vispārējās prasmes un nostiprināt praktiskās iemaņas.

Stažēšanās laikā stažēšanās vadītājs un stažieris ievēro ētikas principus savstarpējā saziņā un vadot nodarbības.

Stažēšanās procesa galvenie uzdevumi:

- attīstīt stažiera spējas praktiski pielietot pirmās palīdzības pasniedzēju apmācības programmā iegūtās zināšanas, prasmes un iemaņas;
- attīstīt laika plānošanas prasmi, īstenojot pirmās palīdzības pamatzināšanu apmācības programmu;
- pilnveidot stažiera pedagoģiskās, komunikācijas un prezentācijas prasmes darbā ar dažādām mērķauditorijām;

- veicināt stažiera pārliecību par savām spējām un piemērotību pirmās palīdzības pasniedzēja darbam.

Stažēšanās vadītāju izvēlas stažieris - Stažēšanās vadītājs piekrīt sadarbībai. Stažēšanās vadītājs pārliecinās par stažiera teorētiskajām zināšanām, praktiskajām iemaņām un vēlmi tās papildināt, kā arī vienojas ar stažieri par individuālajiem uzdevumiem stažēšanās laikā.

Pirms stažēšanās uzsākšanas:

- stažēšanās vadītājs vienojas ar stažieri par stažēšanās procesa norisi (vietu, laiku, nepieciešamajiem mācību materiāliem, tēmām/ algoritmiem, kas jā sagatavo konkrētas nodarbības vadīšanai, mācību norisi u.c.);
- stažēšanās vadītājs iepazīstina stažieri ar pieejamo aprīkojumu un tā lietošanas instrukciju;
- ja stažēšanās plānota apmācītājorganizācijā, stažēšanās vadītājs iepazīstina ar organizācijas iekšējās kārtības un citiem noteikumiem;
- ja stažierim jau ir stažēšanās pieredze, stažēšanās vadītājs pārrunā iepriekšējā stažēšanās posmā gūtās un turpmāk pilnveidojamās zināšanas un prasmes.

Materiāli un resursi:

- stažēšanās vadītājs nosaka, kādi mācību materiāli (stažiera vai stažēšanās vadītāja/ apmācītājorganizācijas) tiks izmantoti apmācību procesā;
- ja stažieris sagatavo savus mācību materiālus (prezentāciju, foto/video materiālus u.c.), pirms izmantošanas apmācību procesā, saskaņo tos ar stažēšanās vadītāju;
- praksei nepieciešamo aprīkojumu nodrošina stažēšanās vadītājs vai apmācītājorganizācija.

Stažēšanās norise:

Stažēšanās vadītājs var vadīt stažēšanos vairākiem stažieriem, ņemot vērā, ka vienā pirmās palīdzības apmācības nodarbībā drīkst piedalīties ne vairāk kā divi stažieri. Stažēšanās vadītājs nosaka konkrētu uzdevumu izpildi nodarbības laikā katram stažierim.

Teorijas nodarbībās:

- stažieris piedalās teorētisko nodarbību norisē saskaņā ar stažēšanās vadītāja norādījumiem;
- stažieris gūst pieredzi tiešsaistes nodarbību tēmu vadīšanā;
- stažieris vismaz vienu reizi novada pilnu teorētisko zināšanu programmu vienai apmācību grupai.

Prakses nodarbībās:

- stažēšanās vadītājs, stažēšanās procesā izvērtējot stažiera zināšanas un praktiskās iemaņas, nodrošina pakāpenisku pāreju no asistēšanas uz neatkarīgu prakses nodarbību vadīšanu un zināšanu pārbaudes īstenošanu;
- ja nodarbības laikā stažēšanās vadītājs konstatē, ka stažieris nepārzina algoritmus, nezina vai jauc algoritmā noteikto darbību secību, nespēj pamatot veiktās darbības, stažēšanās vadītājs pārņem nodarbības vadīšanu.

Svarīgi!

Stažēšanās vadītājs ir atbildīgs par nodarbības norisi un apmācāmajiem sniegtās informācijas atbilstību vadlīnijām un algoritmiem pirmās palīdzības sniegšanā, kā arī par sniegto skaidrojumu, t.sk., uz apmācāmo jautājumiem, pareizību.

Atgriezeniskā saite:

- stažēšanās vadītājs pēc katras stažēšanās reizes novērtē stažiera darbu un sniedz atgriezenisko saiti;
- stažēšanās vadītājs rosina veikt pašnovērtējumu, lai stažieris varētu identificēt savas stiprās puses un uzlabojamos aspektus;
- stažēšanās vadītājs atsaucas stažiera aicinājumam atbalsta sarunai;
- stažēšanās vadītājs sniedz ieteikumus stažiera vadītā mācību procesa uzlabošanai un attīstībai;
- stažēšanās perioda beigās stažēšanās vadītājs sniedz teorētisko zināšanu, praktisko iemaņu un pedagoģisko prasmju novērtējumu.

Konfliktsituāciju risināšana:

Ja stažēšanās laikā starp stažēšanās vadītāju un stažieri rodas konfliktsituācija, piemēram, domstarpības par lēmumiem vai faktisko rīcību, kuru neizdodas atrisināt savstarpēju pārrunu ceļā ar stažēšanās vadītāju vai apmācītājorganizācijas pārstāvjiem, informāciju un lūgumu sniegt atbalstu situācijas risināšanā var sniegt NMPD Pirmās palīdzības apmācības sistēmas organizēšanas nodaļai, rakstot uz e-pastu pirmapalidziba@nmpd.gov.lv.

Stažieru teorētisko zināšanu, praktisko un pedagoģisko prasmju vērtēšana

Stažēšanās laikā jāvērtē stažiera teorētiskās zināšanas – vadlīniju pārzināšana, praktiskās iemaņas algoritmu izpildē, t.sk., trīskāršās demonstrēšanas izpilde un pedagoģiskās prasmes.

Teorētisko zināšanu vērtējums:

Teicami – zināšanas un izpratne par pirmās palīdzības pamatzināšanu programmas vadlīnijām pilnā apjomā, sniedz piemērus no reālās dzīves par dažādām pirmās palīdzības situācijām, loģiski argumentē savu viedokli, saskata un izskaidro likumsakarības, spēj sniegt skaidrojošas un pamatotas atbildes uz klausītāju uzdotajiem jautājumiem;

Labi – zināšanas un izpratne par pirmās palīdzības pamatzināšanu programmas vadlīnijām pilnā apjomā vai tuvu tam, spēj izmantot zināšanas pēc parauga, analogijas vai pazīstamā situācijā, sniedz piemērus konstatācijas nevis analīzes līmenī, spēj sniegt skaidrojošas un pamatotas atbildes uz lielāko daļu no klausītāju uzdotajiem jautājumiem;

Viduvēji – pārzina un pietiekami skaidri un saprotami izklāsta pirmās palīdzības pamatzināšanu programmā ietvertās tēmas, izpildot stažēšanās vadītāja norādījumus, spēj sniegt atbildes uz lielāko daļu no klausītāju uzdotajiem jautājumiem;

Vāji – citiem nesaprotami/ grūti uztverami izklāsta pirmās palīdzības pamatzināšanu programmā ietvertās tēmas, atšķir būtisko no mazsvarīgā, nespēj sniegt atbildes uz lielāko daļu no klausītāju uzdotajiem jautājumiem.

Praktisko iemaņu vērtējums:

Teicami – pilnībā pārzina pirmās palīdzības pamatprogrammā ietvertos algoritmus, demonstrējot algoritmus izmanto trīskāršās demonstrācijas principu, sniedz loģisku un viegli uztveramu skaidrojumu algoritmu izpildei, konstatē kļūdas algoritmu izpildē, sniedz atbilstošu skaidrojumu;

Labi – labi pārzina pirmās palīdzības pamatprogrammā ietvertos algoritmus, demonstrējot algoritmus izmanto trīskāršās demonstrācijas principu, sniedz loģisku un saprotamu skaidrojumu algoritmu izpildei, konstatē kļūdas algoritmu izpildē, sniedz atbilstošu skaidrojumu;

Viduvēji – kopumā pārzina pirmās palīdzības pamatprogrammā ietvertos algoritmus, trīskāršās demonstrācijas principu izmanto izvēles kārtībā, skaidrojums algoritmu izpildei – juceklīgs, algoritmu izpildē konstatē tikai būtiskās kļūdas un sniedz atbilstošu skaidrojumu;

Vāji – daļēji pārzina vai nepārzina pirmās palīdzības pamatprogrammā ietvērto algoritmu soļu secību, trīskāršās demonstrācijas principu izmanto izvēles kārtībā, skaidrojums algoritmu izpildei ir juceklīgs, nekonstatē būtiskās kļūdas.

Pedagoģisko prasmju vērtējums:

Teicami – ir mērķtiecīgi organizēts mācību process, pārdomāta un loģiska nodarbību struktūra, teicamas prezentācijas prasmes un kontakts ar auditoriju, saprotami formulēti mācību uzdevumi (skaidri, jēgpilni, konkrēti), ir pirmās palīdzības apmācībai atbilstošs vārdu krājums, pilnībā sasniedz katrai nodarbībai izvirzīto mērķi un uzdevumus, spēj sniegt/pamatot/ izskaidrot atbildes uz klausītāju uzdotajiem jautājumiem, sniedz klausītājiem kvalitatīvu atgriezenisko saiti;

Labi – ir labi organizēts mācību process, pārdomāta un (samērā) loģiska nodarbību struktūra, labas prezentācijas prasmes un kontakts ar auditoriju, (pārsvarā) saprotami formulēti mācību uzdevumi (skaidri, jēgpilni, konkrēti), ir pirmās palīdzības apmācībai pietiekošs vārdu krājums, parasti sasniedz katrai nodarbībai izvirzīto mērķi un uzdevumus, spēj sniegt/ pamatot/ izskaidrot atbildes uz lielāko daļu no klausītāju uzdotajiem jautājumiem, sniedz klausītājiem atgriezenisko saiti;

Viduvēji – pārdomāts mācību process un nodarbību struktūra, taču ne vienmēr izdodas sasniegt izvirzītos mērķus un uzdevumus, apmierinošas prezentācijas prasmes un kontakts ar auditoriju, ne vienmēr saprotami formulēti mācību uzdevumi (skaidri, jēgpilni, konkrēti), apmierinošs pirmās palīdzības apmācībai nepieciešamo vārdu krājums, spēj sniegt atbildes uz lielāko daļu no klausītāju uzdotajiem jautājumiem, atgriezeniskā saite klausītājiem netiek sniegta regulāri;

Vāji – ne vienmēr pārdomāts mācību process un nodarbību struktūra, kas bieži neļauj sasniegt nodarbībai izvirzīto mērķi un uzdevumus, pirmās palīdzības apmācībai nepieciešamais vārdu krājums ir nepilnīgs, nespēj sniegt atbildes uz lielāko daļu no klausītāju uzdotajiem jautājumiem, klausītājiem netiek sniegta atgriezeniskā saite.

Stažēšanās stundu uzskaite

Atbilstoši Ministru kabineta 2012. gada 14. augusta noteikumu Nr. 557 "Noteikumi par apmācību pirmās palīdzības sniegšanā" 27.3. apakšpunktam, minimālais stažēšanās stundu skaits ir 90 mācību stundas.

Stažēšanās vadītājs veic stažēšanās stundu uzskaiti:

- pēc katras stažēšanās reizes, ja stažieris izteicis tādu lūgumu;
- stažēšanās perioda beigās, ja pie viena stažēšanās vadītāja stažējas atkārtoti.

Veicot stundu uzskaiti nem vērā:

- stažieris pie viena stažēšanās vadītāja veic nodarbību novērošanu ne vairāk kā 15 mācību stundas, ja kopējais stažēšanās laiks ir 90 mācību stundas;
- sinhronās attālinātas mācīšanas forma – ne vairāk kā 6 mācību stundas;
- stažierim ieskaita pilnu nodarbības laiku, ja nodarbības laikā izpilda uzdevumus, par kuriem ir panākta vienošanās ar stažēšanās vadītāju (pirms stažēšanās sākuma);
- ja vienā nodarbībā vienlaicīgi piedalās divi stažieri un katrs ir izpildījis stažēšanās vadītāja uzdevumu, katram stažierim ieskaita visu nodarbības laiku;
- neieskaita stažēšanās stundas, ja:
 - stažieris pirms nodarbības atsakās vadīt nodarbības tēmu/ algoritmu, par kuru pirms stažēšanās sākuma bija vienojies ar stažēšanās vadītāju;
 - stažieris patvaļīgi aizgājis no nodarbības;
 - stažieris uz nodarbību nav ieradies.

Stažēšanās procesā novadīto nodarbību un tematu uzskaitē ieteicams izmantot Stažiera prakses lapu (veidlapa atrodama šeit: <https://www.nmpd.gov.lv/lv/media/3489/download?attachment>).

Pārskats:

Pārskata mērķis ir iegūt atgriezenisko saiti par stažēšanās procesu un tā rezultātiem. Pārskata veidlapa pieejama: <https://www.nmpd.gov.lv/lv/ka-klut-par-pirmas-palidzibas-pasniedzeju-1>.

Pārskats atspoguļo informāciju (vietu, laiku, stažēšanās stundu skaitu) par stažēšanās norisi, stažēšanās vadītāja vērtējumu par stažiera teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu atbilstību pirmās palīdzības sniegšanas pamatzināšanu apmācības programmas vadlīnijām un algoritmiem, kā arī pedagoģiskajām prasmēm. Pārskatā stažēšanās vadītājs sniedz ieteikumus stažiera turpmākajai profesionālajai attīstībai, stažieris – atsauksmi par stažēšanās procesu.

Pārskatu aizpilda:

- pēc katras stažēšanās reizes, ja stažieris izteicis tādu lūgumu;
- stažēšanās perioda beigās par visu stažēšanās periodu.

Abpusēji parakstītu/s Pārskatu/s:

- stažieris pievieno iesniegumam par tiesību piešķiršanu nodarboties ar apmācību pirmās palīdzības sniegšanā;
- stažēšanās vadītājs pievieno iesniegumam par atkārtotu tiesību piešķiršanu nodarboties ar apmācību pirmās palīdzības sniegšanā vai instruktora palīga/ instruktora statusa iegūšanu.